

Sygnatura akt VI Ka 1240/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **28 stycznia 2014** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Marcin Mierz

Protokolant Marzena Mocek

przy udziale przedstawiciela Komendy Miejskiej Policji w G. nadkomisarz Anny Zięby-Cyganek

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2014 r.

sprawy **J. S.** ur. (...) w K.,

syna S. i E.

obwinionego o wykroczenie z art. 51§1 kw

na skutek apelacji wniesionej przez obwinionego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 7 października 2013 r. sygnatura akt VII W 294/13

na mocy art. 437 kpk w zw. z art. 109 § 2 kpw oraz art. 104 § 1 pkt 6 kpw uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Zabrze do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt VI Ka 1240/13

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 28 stycznia 2014 roku

Apelacja osobista obwinionego J. S. od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze z dnia 7 października 2013 roku (sygn. akt VII W 294/13) okazała się skuteczna o tyle, że z przyczyn dostrzeżonych przez sąd odwoławczy z urzędu, a skutkujących stwierdzeniem tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej, konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Zgodnie z art. 21 § 1 k.p.s.w. w postępowaniu w sprawie o wykroczenia obwiniony musi mieć obrońcę przed sądem między innymi wówczas, gdy zachodzi uzasadniona wątpliwość co do jego poczytalności. Wątpliwość taka zachodzić będzie natomiast wówczas, gdy w oparciu o dostępne sądowi w konkretnej sprawie informacje powziąć należało wątpliwość, czy w czasie czynu obwiniony był poczytalny. Konieczne pozostaje wówczas dopuszczenie dowodu z opinii biegłego lekarza psychiatry celem ustalenia, czy obwiniony był w czasie zarzuconego mu czynu osobą poczytalną. W przypadku takim udział obrońcy w rozprawie jest obowiązkowy (art. 21 § 3 k.p.s.w.), obowiązek korzystania z pomocy obrońcy ustaje natomiast, jeżeli powołany biegły stwierdzi, że poczytalność obwinionego nie budzi wątpliwości, chyba że sąd postanowi inaczej (art. 21 § 2 k.p.s.w.). Jeżeli w wypadku zaistnienia uzasadnionych wątpliwości co do poczytalności obwinionego, obwiniony nie ma obrońcy z wyboru, wyznacza mu się obrońcę z urzędu (art. 21 § 4 k.p.s.w.).

W realiach niniejszej sprawy zaistniały wątpliwości odnośnie poczytalności obwinionego w czasie zarzucanego mu czynu. Potwierdzone zostały one nie tylko treścią osobiście sporządzonego przez obwinionego na etapie postępowania odwoławczego pisma zatytułowanego „Szkody zdrowotne i materialne J. S. w lokalu (...)”, lecz także w sposób dobitny jego oświadczeniem złożonym w toku rozprawy odwoławczej, przy czym nie chodzi tu o stwierdzenie o poddawaniu obwinionego badaniom przez biegłych lekarzy psychiatrów w innych sprawach, lecz o pozostałe oświadczenia obwinionego odnotowane w protokole rozprawy odwoławczej. Jak wynika z protokołu prowadzonej przez sąd rejonowy rozprawy poprzedzającej wydanie zaskarżonego wyroku, obwiniony zapytany o leczenie psychiatryczne i neurologiczne oraz odwykowe oświadczył między innymi, że od lat dziesięciu leczy się neurologicznie, ponieważ jest „ciągle bity przez bandę mieszkańców z lokalu (...)”. Tego rodzaju informacje winny skłonić sąd do wyjaśnienia kwestii leczenia obwinionego, zwłaszcza rozbieżności odnoszących się z jednej strony do wskazania o leczeniu neurologicznym od lat dziesięciu, a z drugiej do stwierdzenia o wykonaniu wyłącznie jednego badania w okresie tego leczenia. Okoliczności te skutkować powinny powzięciem przez sąd rejonowy wątpliwości odnośnie poczytalności obwinionego w czasie zarzucanego mu czynu. Konsekwencją powzięcia owych wątpliwości stać się powinno ustanowienie obwinionemu obrońcy w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, a także dopuszczenie dowodu z opinii biegłego lekarza psychiatry po uzyskaniu dokumentacji medycznej odnośnie leczenia obwinionego. Sytuacja mająca miejsce w niniejszej sprawie pozostaje analogiczna do tej na kanwie której doszło do wydania przez Sąd Najwyższy wyroku z dnia 4 lutego 2002 roku w sprawie o sygnaturze akt II KKN 182/00 (LEX nr 53031) w którym stwierdził Sąd Najwyższy: W toku postępowania pojawiła się uzasadniona wątpliwość co do poczytalności obwinionego, a brak reakcji sądu na tę okoliczność skutkował tym, iż obwiniony został pozbawiony obligatoryjnej obrony przewidzianej w art. 21 § 1 pkt 2 k.p.w.. Obwinionemu bowiem nie został wyznaczony obrońca, a sprawa została rozpoznana bez obecności obrońcy obwinionego (nie posiadał go). Wystąpiła zatem bezwzględna przyczyna odwoławcza określona obecnie w art. 104 § 1 pkt 6 k.p.w.. Również w sprawie niniejszej obwiniony nie korzystał z pomocy obrońcy. Zaistniała zatem przyczyna uchylenia zaskarżonego wyroku niezależnie od granic zaskarżenia, podniesionych zarzutów i wpływu uchybienia na treść orzeczenia (art. 104 § 1 k.p.s.w.) bowiem obwiniony nie miał obrońcy w wypadkach określonych w art. 21 § 1 i obrońca nie brał udziału w czynnościach, w których jego udział był obowiązkowy.

Zaskarżony wyrok musiał zostać zatem uchylony, a sprawa przekazana sądowi rejonowemu do ponownego rozpoznania. Rozpoznając sprawę ograniczył sąd odwoławczy jej rozpoznanie zgodnie z art. 436 k.p.k. w związku z art. 109 § 2 k.p.s.w. do dostrzeżonej z urzędu kwestii tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Uznał sąd, że rozpoznanie zarzutów apelacji pozostaje przedwczesne. Rozpoznając sprawę ponownie będzie sąd zobligowany do powtórzenia postępowania w pełnym zakresie. Ustanowi także obwinionemu obrońcę, zgromadzi dokumentację potrzebną do wydania opinii oraz przeprowadzi dowód z opinii biegłego lekarza psychiatry od której wyników uzależniony będzie przebieg dalszego postępowania.